31975L0034

20.1.1975 *URADNI LIST EVROPSKIH SKUPNOSTI* L 14/10

DIREKTIVA SVETA
z dne 17. decembra 1974
o pravici državljanov države članice, da ostanejo na ozemlju druge države članice po tem, ko so tam opravljali dejavnost kot samozaposlene osebe

(75/34/EGS)

SVET EVROPSKIH SKUPNOSTI JE

ob upoštevanju Pogodbe o ustanovitvi Evropske gospodarske skupnosti in zlasti člena 235 Pogodbe,

ob upoštevanju Splošnega programa za odpravo omejitev pravice do ustanavljanja [1] in zlasti Naslova II Programa,

ob upoštevanju predloga Komisije,

ob upoštevanju mnenja Evropskega parlamenta [2],

ob upoštevanju mnenja Ekonomsko-socialnega odbora [3],

ker v skladu z Direktivo št. 73/148/EGS [4] z dne 21. maja 1973 o odpravi omejitev gibanja in bivanja v Skupnosti za državljane držav članic v zvezi z ustanavljanjem in opravljanjem storitev, vsaka država članica prizna pravico do stalnega prebivanja državljanom drugih držav članic, ki ustanovijo sedež na njenem ozemlju, da bi opravljali dejavnosti kot samozaposlene osebe, ko so v skladu s Pogodbo omejitve opravljanja teh dejavnosti odpravljene;

ker je normalno, da oseba podaljša obdobje stalnega prebivanja na ozemlju države članice, tako da tam ostane, po tem, ko je tam opravljala dejavnost; ker je odsotnost pravice do tega, da oseba v takih okoliščinah ostane v državi, ovira k doseganju svobode ustanavljanja;

ker so bili za zaposlene osebe že določeni pogoji, pod katerimi se lahko uresniči taka pravica, in sicer v Uredbi (EGS) št. 1251/70 [5];

ker je v členu 48(3)(d) Pogodbe priznana pravica delavcev, da ostanejo na ozemlju države članice po tem, ko so bili zaposleni v tej državi; ker v členu 54(2) ni izrecno zagotovljena podobna pravica za samozaposlene osebe; ker pa značaj ustanovitve, skupaj z vezmi, ki se oblikujejo v državi, v kateri so samozaposlene osebe opravljale svoje dejavnosti, pomenijo, da imajo take osebe zagotovo interes za uživanje enake pravice, da ostanejo v državi, kot je pravica, zagotovljena delavcem; ker se je pri upravičevanju tega ukrepa treba sklicevati na določbo Pogodbe, ki omogoča sprejem tega ukrepa;

ker svoboda ustanavljanja v Skupnosti zahteva, da lahko državljani držav članic opravljajo dejavnosti kot samozaposlene osebe v več državah članicah zapovrstjo, ne da bi bili zaradi tega postavljeni v neugoden položaj;

ker bi bilo treba državljanu države članice, ki prebiva na ozemlju druge države članice, zagotoviti pravico, da ostane na tem ozemlju po tem, ko v tej državi članici preneha opravljati dejavnost kot samozaposlena oseba, ker je dosegel starost za upokojitev ali ker je trajno nezmožen za delo; ker bi bilo treba to pravico zagotoviti tudi državljanu države članice, ki po določenem času opravljanja dejavnosti kot samozaposlena oseba in po prebivanju na ozemlju druge države članice, opravlja dejavnost na ozemlju tretje države članice, a ohrani svoje prebivališče na ozemlju druge države članice;

ker je za določitev pogojev, pod katerimi nastopi pravica osebe do tega, da ostane na ozemlju države, treba upoštevati razloge, ki so povzročili prenehanje opravljanja dejavnosti na ozemlju prizadete države članice in zlasti upoštevati razliko med upokojitvijo, normalnim in predvidljivim zaključkom delovne dobe, ter med trajno nezmožnostjo za delo, ki povzroči zgodnje in nepredvidljivo

(1) UL 2, 15.1.1962, str. 36/62.
(2) UL C 14, 27.3.1973, str. 20.
(3) UL C 142, 31.12.1972, str. 12.
(4) UL L 172, 28.6.1973, str. 14.
(5) UL L 142, 30.6.1970, str. 24.

prenehanje dela; ker je treba določiti posebne pogoje, če je ali če je bil zakonec državljan prizadete države članice, ali pogoje, če je prenehanje dejavnosti posledica nesreče pri delu ali poklicne bolezni;

ker bi moral državljan, ki je zaključil svojo delovno dobo, po tem, ko je delal kot samozaposlena oseba na ozemlju druge države članice imeti dovolj časa za odločitev, kje se želi za stalno naseliti;

ker ima uresničevanje pravice samozaposlenega državljana države članice, do tega, da ostane na ozemlju druge države članice, za posledico, da se taka pravica razširi na člane njegove družine; ker je v primeru smrti samozaposlenega državljana države članice med delovno dobo treba priznati ohranitev pravice do prebivanja za člane njegove družine in ker morajo za to pravico veljati posebni pogoji;

ker morajo biti osebe, za katere velja pravica do tega, da ostanejo na ozemlju države članice, deležne enake obravnave kot domači državljani, ki so zaključili svojo delovno dobo,

SPREJEL NASLEDNJO DIREKTIVO:

Člen 1

Države članice bodo pod pogoji, določenimi v tej direktivi, odpravile omejitve pravice ostati na njihovem ozemlju, v korist državljanov druge države članice, ki so opravljali dejavnosti kot samozaposlene osebe na njihovem ozemlju in za njihove družinske člane, kot so opredeljeni v členu 1 Direktive 73/148/EGS.

Člen 2

1. Vsaka država članica prizna pravico, da za stalno ostane na njenem ozemlju:

(a) vsaki osebi, ki ob prenehanju opravljanja svoje dejavnosti izpolni starost, ki je po zakonih te države članice določena za priznanje pravice do starostne pokojnine in ki je opravljala svojo dejavnost v tej državi najmanj zadnjih dvanajst mesecev ter je tam nepretrgano prebivala več kot tri leta.

Če zakoni države članice ne priznavajo pravice do starostne pokojnine določenim kategorijam samozaposlenih delavcev, se šteje, da je izpolnjen pogoj starosti za upokojitev, ko upravičenec dopolni 65 let;

(b) vsaki osebi, ki je po tem, ko je stalno prebivala na ozemlju te države članice več kot dve leti, tam prenehala opravljati dejavnost zaradi trajne nezmožnosti za delo.

Če je takšna nezmožnost posledica nesreče pri delu ali poklicne bolezni, zaradi katere je oseba upravičena do pokojnine, ki jo v celoti ali delno izplačuje pristojni organ te države, se ne zahteva izpolnjevanje pogoja glede trajanja prebivanja v tej državi;

(c) vsaki osebi, ki po treh letih neprekinjenega opravljanja dejavnosti in prebivanja na ozemlju te države nadaljuje z opravljanjem svoje dejavnosti na ozemlju druge države članice in ohrani svoje prebivališče na ozemlju prve države, kamor se praviloma vrača vsak dan ali vsaj enkrat tedensko.

Na ta način zaključena obdobja opravljanja dejavnosti na ozemlju druge države članice se za namene upravičenosti do pravic, omenjenih pod točkama (a) in (b) štejejo, kot da so bila zaključena na ozemlju države prebivanja.

2. Pogoj trajanja prebivanja in opravljanja dejavnosti, določen v odstavku 1(a), in pogoj trajanja prebivanja, določen v odstavku 1(b), se ne uporablja, če je zakonec samozaposlene osebe državljan zadevne države članice ali če je zakonec izgubil državljanstvo te države zaradi poroke s samozaposleno osebo.

Člen 3

1. Vsaka država članica prizna pravico članom družine samozaposlene osebe, določene v členu 1, ki z njim prebivajo na ozemlju te države, da tam za stalno ostanejo, če je samozaposlena oseba pridobila pravico, da ostane na ozemlju te države v skladu s členom 2. Ta določba se uporablja tudi po smrti zadevne osebe.

2. Če pa samozaposlena oseba umre pred iztekom delovne dobe in preden je pridobila pravico, da ostane na ozemlju zadevne države, država prizna pravico družinskim članom, da tam ostanejo za stalno, pod pogojem:

— da je zadevna oseba do datuma smrti nepretrgano prebivala na ozemlju te države najmanj dve leti; ali

— da je bila smrt posledica nesreče pri delu ali poklicne bolezni; ali

— da je preživeli zakonec državljan te države ali da je izgubil državljanstvo te države zaradi poroke s samozaposleno osebo.

Člen 4

1. Neprekinjeno bivanje, določeno v členu 2(1) in 3(2), se lahko dokazuje z vsakim dokazilom, ki se uporablja v državi prebivanja. Začasne odsotnosti, ki skupaj ne presegajo treh mesecev na leto, niti daljše odsotnosti zaradi izpolnjevanja vojaških obveznosti, se ne štejejo kot prekinitev prebivanja.

2. Obdobja v katerih zaradi okoliščin, ki niso pod nadzorom prizadete osebe in obdobja, v katerih zaradi bolezni ali nesreče prizadeta oseba ne opravlja dejavnosti, se štejejo kot obdobja dejavnosti v smislu člena 2(1).

Člen 5

1. Države članice priznajo osebi, ki je upravičena do pravice, da ostane na ozemlju države, da uveljavi to pravico v dveh letih od pridobitve pravice v skladu s členom 2(1)(a) in (b) in členom 3. V tem obdobju lahko upravičenec zapusti ozemlje države članice, ne da bi to vplivalo na omenjeno pravico.

2. Države članice od osebe ne smejo zahtevati izpolnjevanja posebnih formalnosti za uresničitev pravice, da ostane na ozemlju države.

Člen 6

1. Države članice priznajo osebam, ki imajo pravico, da ostanejo na ozemlju države članice, pravico do dovoljenja za prebivanje, ki:

(a) mora biti izdano in podaljšano brezplačno ali ob plačilu zneska, ki ne presega stroškov oziroma obremenitev, ki jih za izdajo ali podaljšanje osebnih dokumentov plačujejo državljani te države;

(b) mora biti veljavno na celotnem ozemlju države članice, ki je dovoljenje izdala;

(c) mora biti veljavno pet let in se avtomatično podaljšuje.

2. Obdobja, ko oseba ne prebiva v državi, ki ne presegajo šest zaporednih mesecev, ter daljše odsotnosti zaradi služenja vojaškega roka ne vplivajo na veljavnost dovoljenja za prebivanje.

Člen 7

Države članice zagotovijo osebam, ki imajo pravico, da ostanejo na njihovem ozemlju, pravico do enake obravnave, kot je priznana v direktivah Sveta o odpravi omejitev pravice do ustanavljanja v skladu z Naslovom III Splošnega programa, ki predpisuje odpravo omejitev.

Člen 8

1. Ta direktiva ne vpliva na določbe, določene z zakoni in drugimi predpisi države članice, če bi bile take določbe ugodnejše za državljane drugih držav članic.

2. Države članice olajšajo ponovni vstop na svoje ozemlje za samozaposlene osebe, ki so zapustile to ozemlje, po tem, ko so tam daljši čas stalno prebivale in opravljale dejavnost, in ki se želijo vrniti na to ozemlje, ko dosežejo starost za upokojitev, kot je opredeljena v členu 2(1)(a), ali če so trajno nezmožne za delo.

Člen 9

Države članice ne smejo odstopati od določb te direktive, razen zaradi javnega reda, javne varnosti ali zdravja prebivalstva.

Člen 10

1. Države članice v roku dvanajstih mesecev od datuma, ko so obveščene o tej direktivi, sprejmejo zakone in druge predpise, potrebne za uskladitev s to direktivo. O tem takoj obvestijo Komisijo.

2. Po uradnem obvestilu o tej direktivi, države članice zagotovijo pravočasno obveščanje Komisije, tako da lahko Komisija da svoje pripombe o vseh predlaganih zakonih in drugih predpisih, ki jih države nameravajo sprejeti na področju, ki ga ureja ta direktiva.

Člen 11

Ta direktiva je naslovljena na države članice.

V Bruslju, 17. decembra 1974

Za Svet

Predsednik

M. DURAFOUR